

Notat

MILJØMINISTERIET

Departementet

J.nr. D-333-00007

Miljøministerens svar: på spørgsmål nr. 179 (MPU alm. Del) stillet af 28. januar 2008 fra FMPU (fmd. Steen Gade (SF) efter ønske fra Ida Auken (SF)) med følgende ordlyd:

"Vil ministeren fremsende et notat, der redegør for status mht. OECD's 1999-anbefalinger om Danmarks miljøindsats i form af en opdatering af den daværende regerings besvarelse af MPU alm. Del - spørgsmål 368, (jf. MPU alm. Del - bilag 1400, folketingsåret 1998-1999), vedrørende de 51 anbefalinger og herunder redegøre for, hvor regeringen siden 2001 har fraveget den daværende regerings opfølgning på anbefalingerne samt begrundelsen herfor og hvilke af anbefalinger, der gentages blandt OECD's anbefalinger fra juni 2007 offentliggjort den 25. januar 2008?"

Svar:

Siden regeringsskiftet i 2001 er der sket en række markante skift i og udviklinger af den danske miljøpolitik, der i væsentlig grad har styrket opfølgningen på 1999-anbefalingerne fra OECD.

Nogle af de væsentligste ændringer er:

- Der er gennemført en ambitiøs vandmiljøplan III til afløsning for vandmiljøplan II, der udløb med udgangen af 2003.
- Implementeringen af EU's vandrammedirektiv og habitatdirektiv gennem miljømålsloven har givet et nyt grundlag for den danske vandpolitik og naturpolitik. Ved en parallel implementering af de to direktiver har den danske regering fremmet sammentænkningen af vandpolitikken og naturpolitikken.
- Tilførsel af væsentlige nye midler til naturforvaltning og naturgenopretning, herunder 558 mio. kr. i henhold til rammeaftale mellem regeringen og Dansk Folkeparti af den første miljømilliard. Regeringen har i Regeringsgrundlag III *Mulighedernes samfund* afsat en ny miljømilliard i 2010-13. Midlerne skal blandt andet anvendes til nye natur- og miljøindsatser efter de hidtidige retningslinjer.
- Oprettelsen af nationalparker, som direkte anbefalet af OECD i 1999 reviewet.

- Danmark har påtaget sig et internationalt lederskab omkring etableringen af et nyt internationalt klimaregime efter Kyoto-aftalens udløb.
- Der er gennemført en ny lov om godkendelse af husdyrbrug, som medvirker til at landbrugets husdyrproduktion reguleres på samme måde som industriproduktionen.
- Indførelse af nye grønne afgifter til at løse konkrete miljøproblemer, som fx fosforafgiften og NO_x-afgiften. Videre er energifgifterne blevet indeksreguleret således, at de følger inflationen.
- Udviklingen af en ny og ambitiøs miljøteknologipolitik inden for en overordnet globaliseringsstrategi, baseret på en partnerskabstankegang.
- En aftale om en effektivisering af affaldshåndtering gennem omorganisering af affaldssektoren
- Der er gennemført en række væsentlige tiltag for at reducere forureningen med sundhedsskadelige partikler, herunder særligt fra trafikken og brændeovne
- En bred energiaftale der fremmer brugen af vedvarende energi og understøtter energibesparelser

En enkel sammenligning mellem anbefalingerne i de to reviews er vanskelig, da den overordnede opdeling af anbefalingerne er forskellig i de to reviews, og det samme gælder delvist for terminologien. I 1999 valgte OECD at præsentere Danmark for 51 anbefalinger, og i 2008 har OECD valgt at præsentere Danmark for 37 anbefalinger. Visse af OECD's anbefalinger fra 1999 kan genfindes i varierende form i den nye OECD-rapport. Dette vedrører især to hovedområder: *Naturpolitikken* samt regeringens brug af *økonomiske instrumenter* i miljøpolitikken.

OECD's anbefalinger om *naturpolitikken* afspejler på mange områder regeringens egne miljø- og naturpolitiske prioriteter. Udfordringen bestod dengang i 2001 i at sikre kvaliteten af både vore vand- og naturressourcer, og at værne om biodiversiteten i Danmark. OECD anbefaler både i 1999 og nu i 2008, bl.a. at regeringen etablerer nationalparker, og at regeringen sikrer en sammenhængende vand- og naturplanlægning i udsatte områder.

Der er ingen tvivl om, at Danmark her - på lige fod med næsten alle andre lande – *stadig* står overfor en stor udfordring. Som OECD anfører, har den markante økonomiske vækst i Danmark på nogle områder sat vores natur og miljø under pres. Naturpolitikken er en udfordring, som har eksisteret i mange år, og som vi nu for alvor tager hånd om:

- Vi er i gang med at implementere EU's vandramme- og Natura 2000-direktiver, der sikrer en indsats i alle udsatte vand- og naturområder, og som vil resultere den største naturgenopretningsindsats i danmarkshistorien.
- Vi er i gang med at etablere nationalparker.
- Vi regulerer nu på en række områder husdyrbruget, som vi regulerer industriproduktionen.
- Regeringen vil senere i regeringsperioden fremlægge en plan for en samlet, dansk naturpolitik.

OECD beskæftiger sig også denne gang – som de gjorde det i 1999 – med muligheden for at anvende *økonomiske instrumenter* som et effektivt virkemiddel i miljøpolitikken.

OECD roser generelt udviklingen i Danmarks anvendelse af grønne skatter og afgifter, men anbefaler også på konkrete områder regeringen at undersøge, om man i endnu højere grad kan anvende sådanne virkemidler, og om man i endnu højere grad kan basere miljøpolitiske beslutninger på samfundsøkonomiske analyser. OECD's anbefalinger på dette område afspejler på flere områder udviklingen i den internationale, miljøpolitiske dagsorden, således at anbefalingerne om anvendelsen af økonomiske virkemidler nu – i højere grad end i 1999 – retter sig mod det klima- og energipolitiske område.

Det er naturligt, at OECD som en økonomisk samarbejdsorganisation har fokus på anvendelsen af samfundsøkonomiske virkemidler, og regeringen deler på en række områder OECD's synspunkter. Regeringen arbejder løbende med at få den mest hensigtsmæssige anvendelse af grønne skatter og afgifter - senest i forbindelse med energiforliget fra februar 2008 - og med i stigende grad at anvende samfundsøkonomiske analyser. Den skattekommission, regeringen har nedsat, har netop fået til opgave at vurdere, i hvilket omfang økonomiske virkemidler kan understøtte regeringens målsætninger på klima- og energiområdet.

Opfølgning på anbefalinger fra 1999.

Anbefaling:

- 1. Sikre at godkendelsesprocedurerne med systemisk tilgang inddrager affaldsforebyggelse og effektivitet i udnyttelse af energi og andre former for materiale for at fremskynde udviklingsprocessen frem mod renere teknologi og produktionsmåder**

Svar:

Det er et grundlæggende princip i Danmark, at forurenende virksomheder skal pålægges forureningsbegrænsning. Når der stilles krav om forureningsbegrænsning f.eks. i forbindelse med en miljøgodkendelse, skal forureningen begrænses til det, der er muligt ved anvendelse af den bedste

tilgængelige teknik. Hermed menes den teknologi, som på et givent tidspunkt mest effektivt kan forhindre eller begrænse forureningen. Med bedste tilgængelige teknik tænkes der ikke kun på "teknologi" i snæver forstand men også f.eks. på energieffektivitet og teknologier der forebygger affaldsdannelsen. Princippet blev yderligere slået fast med Rådets direktiv (IPPC-direktivet). Det fremgår heraf, at både energiforbruget og sammensætningen og minimering af virksomhedernes affaldsmængder systematisk skal indgå i behandlingen af virksomhedernes miljøgodkendelser. Regeringen havde i sin Affaldsstrategi 2005-08 fra 2003 fokus på at miljøgodkendelserne skulle forbedres som følge af implementeringen af IPPC-direktivet.

Godkendelsesproceduren for nye eller udvidelsen af eksisterende affaldsforbrændingsanlæg følger proceduren for andre kollektive varmforsyningsanlæg, hvor der lægges vægt på at fremme den mest samfundsøkonomiske og miljøvenlige produktion af energi. Regeringen vil i 2008 ændre reguleringen, således at de centrale kraftværker får mulighed for at afbrænde affald og øge anvendelsen af biomasse.

2. Fortsætte med at overvåge håndhævelsen og overholdelsen af reglerne på miljøområdet med særlig fokus på landbruget og dambrugene

Svar:

Miljøministeriet overvåger fortsat gennem obligatoriske årlige tilsynsindberetninger fra kommunerne bl.a. håndhævelsen af de bestemmelser på miljøområdet, for hvilke kommunerne er tilsynsmyndighed. Tilsynsindberetningerne sammenfattes af Miljøministeriet i en årlig publikation.

Specifikt er der med virkning fra 2007 indgået en ny tilsynsaftale med kommunerne, der indebærer en fordobling af tilsynene for den store gruppe af mellemstore husdyrbrug, der med den nye husdyrlov er blevet godkendelsespligtige. Dertil kommer, at der i 2007-09 årligt vil blive udført 2000 ekstra tilsyn med overholdelsen af reglerne for opbevaring af gylle fra svin og mink.

Kommunerne har overtaget tilsynet med dambrug fra amterne. Det er stadig målsætningen at få reduceret dambrugenes påvirkning af vandmiljøet, dels via håndhævelse af eksisterende tilladelser og dels ved den obligatoriske revision af eksisterende tilladelser. Der er ultimo marts 2008 udgivet en ny vejledning til kommunerne vedrørende godkendelse af ferskvandsdambrug.

3. Videreføre den grønne skattereform ved at tilpasse de grønne skatter for at sikre fuld miljømæssig effekt og omkostningseffektivitet, især i forbindelse med afgifter på CO₂, vand, pesticider og transport

Svar:

Regeringen har siden 2001 foretaget en lang række ændringer i det danske afgiftssystem for at fremme beskyttelse af miljø og natur. På transportområdet er afgiften på svovlfri benzin og diesel blevet lempet, registreringsafgiften for dieselperson- og varebiler med partikelfiltre er blevet nedsat,

og i 2007 blev der foretaget en miljøforbedrende og sikkerhedsfremmende omlægning af den samlede bilbeskatning. På vand- og naturområdet blev der som led i vandmiljøplan III indført en afgift på mineralsk fosfor.

Som led i afgiftsrationaliseringen er det med energiaftalen af 21. februar 2008 vedtaget at forhøje CO₂-afgiften til den forventede kvotepris for 2008-12 på 150 kr. pr. ton og at indføre en NO_x-afgift på 5 kr. pr. kg. Endvidere indgår der i den nedsatte Skattekommission overvejelser om en skattereform, der understøtter de energipolitiske målsætninger. Initiativerne er nærmere omtalt i svaret på MPU alm. del spørgsmål S 146.

4. Udvide brugen af økonomiske analyser og økonomiske instrumenter som en del af den miljømæssige beslutningsproces; i særdeleshed i forbindelse med beslutninger angående forurening fra landbruget

Svar:

Regeringen har siden sin tiltræden i 2001 lagt stor vægt på, at økonomiske analyser indgår i grundlaget for beslutningsprocessen og valget af virkemidler på miljøområdet.

Det kan således nævnes, at der i forbindelse med forarbejderne til Vandmiljøplan III blev udarbejdet omfattende analyser af omkostningseffektiviteten af en række økonomiske virkemidler.

Det kan også nævnes, at regeringen i marts 2005 nedsatte et tværministerielt udvalg vedrørende en langsigtet indsats for et bedre vandmiljø (Virkemiddeludvalget). Formålet med udvalget er at bidrage til, at Danmark på en omkostningseffektiv måde kan gennemføre vandrammedirektivet. Udvalget udgav i juni 2007 en rapport om virkemidler til implementering af vandrammedirektivet med bidrag fra en række forskningsinstitutioner og ministerier.

Det blev i forbindelse med aftale om finansloven for 2007 endvidere besluttet at fusionere Institut for Miljøvurdering med Det Økonomiske Råd. Hermed blev Det Økonomiske Råd også tilført miljø-økonomisk viden.

Det fremgår desuden af regeringsgrundlaget, at regeringen vil sikre en langsigtet forbedring af vandmiljøet i vore åer, søer og fjorde og ved vore kyster. Regeringen vil fremlægge konkrete forslag til, hvordan de nye vandmiljømål skal nås omkostningseffektivt og målrettet i en Vandmiljøplan IV. En Vandmiljøplan IV skal tage højde for erfaringerne fra Vandmiljøplan III og for EU's landbrugspolitik.

Regeringen besluttede i juni 2007 at fremrykke evalueringen af Pesticidplan 2004-2009. Som grundlag for evalueringen har Miljøministeriet i samarbejde med Fødevarerministeriet taget initiativ til iværksættelse af udredningsprojekter, som kan udgøre et solidt fagligt grundlag for en evaluering af målopfyldelse og virkemidler i pesticidplanen. En af disse udredninger vil være en opdatering af de beregninger, der i 2003 blev gennemført af det driftsøkonomisk optimale pesticidforbrug.

Der vil også blive gennemført en faglig evaluering af alle virkemidler i pesticidplanen. Regeringen vil på baggrund af den faglige evaluering tage stilling til, om der er behov for at inddrage helt nye virkemidler.

5. Færdiggøre en systematisk oversigt over arealanvendelse og ændringer i arealanvendelsen for at vurdere den fysiske planlægnings effektivitet med hensyn til at beskytte naturen og miljøet

Svar:

Denne anbefaling er efterlevet, idet der er etableret et digitalt plansystem (PlansystemDK), hvor kommunerne er forpligtet til at indberette deres gældende planer. Herved er sikret adgang til gældende lokal- og kommuneplaner mm. for alle - både borgere, virksomheder og myndigheder.

Desuden oprettede man i forbindelse med kommunalreformen Danmarks Miljøportal, der stiller en lang række miljødata til rådighed. Herunder er Danmarks Arealinformation etableret, der bl.a. samler de tidligere amters arealrelaterede data. Miljøportalen er et fælles offentligt samarbejdsprojekt på tværs af kommuner, regioner og stat. Via en fælles dataaftale og en fælles drift af portalen stilles data til rådighed for borgere, virksomheder og myndigheder.

Disse to portaler forbedres løbende, og udgør tilsammen en systematisk oversigt over arealanvendelse og ændringer i arealanvendelsen.

6. Forbedre adgangen til data om de private udgifter til forbedringer af miljøet, især hvad angår industrien

Svar:

Det er generelt meget store metodiske problemer med at opgøre de private udgifter til forbedringer af miljøet. For eksempel har mange miljøtiltag også en anden ønskelig effekt for forbrugeren eller virksomheden end de miljømæssige, ligesom der ofte vil indgå miljøforbedringer i almindelige investeringer. I disse tilfælde er det svært at opgøre konkret og præcist, hvilken del der skal tillægges miljøhensynet.

7. Sikre fuld implementering af Vandmiljøplan II, herunder de økonomiske virkemidler rettet mod at nedbringe næringsstofbelastningen fra landbruget, og at overvåge virkningen nøje

Svar:

VMP II indeholdt tiltag der var relateret til arealanvendelsen, forbedret foderudnyttelse og gødning. De økonomiske virkemidler vedrørte tilskudsordninger til implementering af de arealrelaterede til-

tag. Danmarks Miljøundersøgelser og Danmarks Jordbrugsforskning har foretaget en slutevaluering af Vandmiljøplan II.

Gennemgangen af de enkelte tiltag viser, at den forbedrede foderudnyttelse er forløbet som forventet, og ligeledes har de gødningsrelaterede tiltag haft den forventede effekt på gødningsforbruget.

I forbindelse med slutevalueringen af aftalen om VMP II i december 2003 blev det konkluderet, at den samlede effekt af vandmiljøplanerne viser en reduktion i kvælstofudvaskningen på ca. 48 %. Dette resultat er meget tæt på den oprindelige målsætning. Målsætningen ligger indenfor den usikkerhed, som beregningerne er forbundet med. Og samtlige parter bag aftalen (V, K, S, RV, SF) var enige i, at målet var nået.

VMP II blev i april 2004 efterfulgt af Aftale om Vandmiljøplan III 2005-2015.

VMP II projekterne for genoprettelse af vådområder er blevet videreført under III så målet på 8.800 ha forventes at blive nået

I forhold til anvendelsen af økonomiske styringsmidler indeholder Vandmiljøplan III en afgift på brug af mineralisk fosfor i foderstoffer, hvilket giver et incitament til brug af phytase.

Som et led i implementeringen af EU's vandrammedirektiv vil der blive foretaget nye analyser af en fremtidig brug af økonomiske styringsmidler med henblik på nedbringelse af den diffuse forurening.

8. Styrke håndhævelsen af allerede eksisterende regler angående vandforurening, specielt hvad angår dambrug

Svar:

Miljøministeriet har udsendt en revideret vejledning om godkendelse af ferskvandsdambrug ultimo marts 2008, der vil være et væsentligt bidrag til, at kommunerne kan komme videre i godkendesarbejdet. Desuden vil Miljøministeriet med afsæt i en rapport om en ny type dambrug, der offentliggøres i sommeren 2008, overveje hvilke yderligere initiativer, der kan sættes i værk for at styrke miljøgodkendelses arbejdet i forhold til dambrug.

9. Overveje en udvidelse af vandafgiften til at omfatte andre forbrugere af vand end de private husholdninger

Svar:

Vandafgiften blev indført sidst i 1990'erne med henblik på at kunne reducere spildevandsmængden, hvorved miljøbelastningen af recipienterne kunne begrænses.

For landbrug og industri gjorde der sig en række særlige forhold gældende, som medførte, at den tidligere regering ikke anså det for hensigtsmæssigt at belaste de momsregistrerede erhverv bortset fra liberale erhverv og forlystelser. For landbrug gælder, at vandindvindingen til markvanding sker efter en særlig tilladelse, hvor der er taget hensyn til, om der er tilstrækkelige vandforsyninger. Endvidere belaster markvanding og husdyrvanding ikke kloaksystemet.

En vandafgift på erhvervslivets vandforbrug ville i øvrigt belaste omkostningsniveauet og dermed forringe konkurrenceevnen.

Disse hensyn talte for, at man fritog de vandintensive virksomheder for vandafgift, mens hensynet var knap så stærkt gældende for de mindre vandintensive virksomheder. Det blev imidlertid anset for vanskeligt at differentiere vandafgiften efter forskellige anvendelser. Hertil kom, at det samtidig med vandafgiftens indførelse blev besluttet, at der skulle indføres en spildevandsafgift, som skulle belaste såvel husholdningernes som virksomhedernes udledning af spildevand. Spildevandsafgiften blev anset for mere hensigtsmæssig til at begrænse virksomhedernes spildevandsudledninger end vandafgiften.

Der skønnes ikke at være sket afgørende ændringer i de ovenfor nævnte hensyn til at yde godtgørelse af de momsregistrerede virksomheders vandafgift. Der har ikke hidtil været overvejelser om at begrænse erhvervenes adgang til godtgørelse af vandafgiften.

10. Yderligere udvikle forbedringer i vandløbsvedligeholdelsen og vandløbsrestaureringen, specielt for private vandløb, og at forbedre deres økologiske tilstand

Svar:

Den igangværende nationale vandplanlægning forventes bl.a. at føre til forbedringer i vandløbsvedligeholdelsen. Regeringens Virkemiddeludvalg har vurderet de mest omkostningseffektive virkemidler til implementering af vandrammedirektivet. Udvalget har således i juni 2007 offentliggjort en rapport, hvor der peges på ophør med vandløbsvedligeholdelse som et væsentligt virkemiddel ved implementeringen af vandrammedirektivet til forbedring af vandløbenes økologiske tilstand. Samtidig kan projekter til restaurering af vandløb blive et væsentligt virkemiddel.

Vandløbsforbedring indgår også i naturgenopretningsindsatsen under den første miljømilliard (2005-2009). Det forventes også, at den anden miljømilliard vil blive anvendt til gavn for blandt andet vandløb og ådale.

11. Fortsætte indsatsen for at forbedre overvågningen af pesticider i grundvandet og drikkevandet; disse oplysninger spiller en afgørende rolle i forbindelse med prioriteringen på pesticidområdet

Svar:

Danmark har allerede et pesticid varslingsystem for at bidrage til beskyttelsen af grundvandet. Varslingssystemet er et supplement til det danske godkendelsessystem for pesticider. Det fungerer ved, at pesticidtransporten til jord og grundvand overvåges på 5 repræsentative jorder. Systemet har medvirket til at bekræfte virkningen af det danske pesticidgodkendelsessystem, idet kun 2 ud af de 31 aktive stoffer, der blev undersøgt for, er fundet i overfladenært grundvand i mængder over grænseværdien på 0,1 mikrogram pr. liter (målt som årligt gennemsnit). Det ene af stofferne havde fået meget væsentlige restriktioner på anvendelsen for at beskytte grundvandet, mens det andet bl.a. ud fra varslingsystemets resultater nu er forbudt i Danmark.

Ved den igangværende evaluering af Pesticidplan 2004-2009 vil det blive vurderet, hvorvidt der er behov for at foretage ændringer i den nuværende opbygning og drift af Varslingssystemet.

Derudover har Danmark siden 1989 haft et nationalt overvågningsprogram for grundvand med henblik på at følge udviklingen i grundvandets kvalitet og derigennem sikre en god grundvandskvalitet, så vandet kan anvendes direkte til drikkevand uden egentlig rensning.

12. Udarbejde en national vandforvaltningsplan der er baseret på afstrømningsområderne med hensyn til både forurening og udnyttelse af vandressourcer

Svar:

Anbefalingen vil blive fuldt ud opfyldt med udarbejdelsen af de statslige vandplaner og de efterfølgende kommunale handleplaner. I følge miljømålsloven skal endelige vandplaner, der dækker hele Danmark, være udarbejdede med udgangen af 2009. Vandplanerne vil være baseret på afstrømningsområderne med hensyn til både forurening og udnyttelse af vandressourcer. Planerne vil i overensstemmelse med vandrammedirektivet anvende en bred tilgang til planlægningen, der omfatter såvel overflade- som grundvand. Der vil gennem planerne blive fastlagt miljømål og indsatsprogram til at nå de opstillede mål igennem regional eller national regulering af diffuse kilder og punktkilder.

13. Være mere opmærksom på økonomiske analyser af tiltag på vandområdet, og at gennemføre en helhedsorienteret vurdering af de økonomiske og miljømæssige virkninger af tiltagene i forskellige sektorer (kommunerne, industrien, landbruget)

Svar:

Miljøministeriet bruger generelt økonomiske analyser til at vurdere de samfundsøkonomiske omkostninger af tiltag, og til at vurdere effekten på forskellige sektorer, såsom staten, kommunerne, industrien, landbrug og husholdninger.

Sådanne analyser er bl.a. udført i forbindelse med den nationale CO2 allokationsplan og i forbindelse med den netop indgåede energiaftale.

De indsatsprogrammer, som vil blive en del af de kommende vandplaner, vil inkludere analyser af både den økonomiske og miljømæssige effektivitet ved brug af mulige virkemidler i alle relevante sektorer, herunder kommuner, industri og landbrug.

Regeringen nedsatte i marts 2005 et tværministerielt udvalg vedrørende en langsigtet indsats for et bedre vandmiljø. Formålet med udvalget er at bidrage til, at Danmark på en omkostningseffektiv måde kan gennemføre vandrammedirektivet. Udvalget udgav i juni 2007 en rapport om virkemidler til implementering af vandrammedirektivet med bidrag fra en række forskningsinstitutioner og ministerier.

I vinteren 2005 har regeringen sendt en økonomisk analyse til EU-Kommissionen som en del af den danske implementering af vandrammedirektivet. Den beskriver principperne for omkostningsdækning ved forsyningspligtigheder i Danmark, herunder betaling for vandforsyning, afledning af spildevand samt betaling af miljø- og ressourceomkostninger. Derudover er det påkrævet i de kommende vandplaner og kommunale handleplaner jf. miljømålsloven, at disse bygger på omkostningseffektive virkemidler målrettet det regionale eller lokale niveau. Udarbejdelse af de kommende vandplaner er undervejs, og analyser af omkostningseffektivitet vil i den sammenhæng blive foretaget for alle 3 sektorer – husholdninger, industri og landbrug.

I forbindelse med midtvejsevalueringen af vandmiljøplan III vil såvel den økonomiske som den miljømæssige effektivitet af relevante virkemidler blive vurderet i forhold til reduktion af kvælstof og fosfor fra landbruget. Omkostningseffektiviteten ved at nedbringe fosforudledningen fra landbruget vil blive sammenlignet med omkostningseffektiviteten ved at nedbringe belastningen fra henholdsvis spildevandsrensning og fra dambrug.

I forbindelse med, at der gennemføres en evaluering af målopfyldelse og virkemidler i Pesticidplan 2004-2009 vil der også blive foretaget vurdering af, om de midler, regeringen i 2003 afsatte til at gennemføre Pesticidplanen, har været anvendt effektivt.

Affaldssektorens organisering skal ændres, så den bliver mere effektiv og markedsbaseret. Et bredt politisk flertal i Folketinget har indgået politisk aftale om dette i 2007. Initiativerne i aftalen vil modernisere den danske affaldssektor. Den høje miljøstandard udvikles, mens affaldssektoren effektiviseres og markedsorienteres i højere grad. Affaldssektoren skal fortsat bidrage til udviklingen af ny teknologi og dermed mere miljøeffektive løsninger samt skabe nye danske arbejdspladser.

Først og fremmest vil danske virksomheder få store fordele ved initiativerne, særligt fordi de administrative omkostninger reduceres markant. Når deponeringsanlæggene og forbrændingsanlæggene effektiviseres, og virksomhederne samtidig får frit valg af genanvendelsesplanlægning og øget adgang til genbrugspladserne, vil de opleve øget fleksibilitet og lavere behandlingspriser. Effektiviseringerne vil samtidig komme den enkelte husholdning til gode i form af lavere priser.

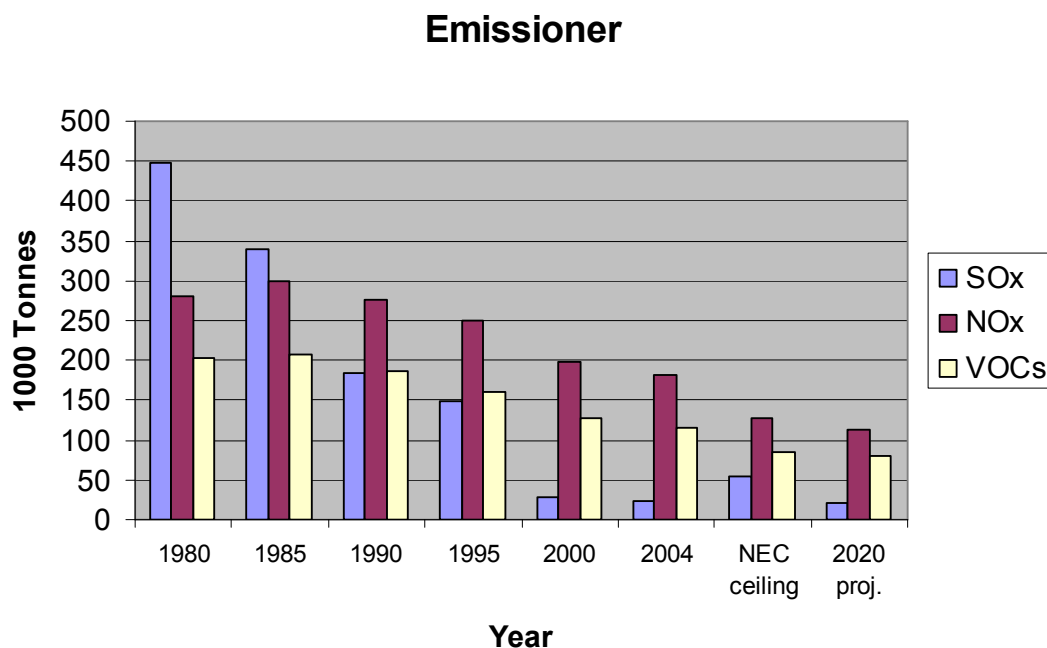
Moderniseringen kommer også miljøet til gode. Det sker ved, at der indføres en entydig ansvarsfordeling i sektoren, så ansvaret for korrekt håndtering af affaldet altid kan placeres entydigt. De aktører, som får et nyt ansvar, skal samtidig modtage undervisning i miljørigtig affaldsbehandling. Sektoren kan dermed blive mere robust, fordi en klar ansvarsfordeling gør aktørerne bevidste om deres ansvar – det kan motivere til miljøforbedringer og innovation.

Reguleringen skal indrettes, så der sker en understøttelse af teknologiudviklingen i affaldssektoren. Nye miljøvenlige behandlingsteknologier skal fremmes og sikres fodfæste på markedet, og ambitionen er at få understøttet miljøstandarder i EU-lovgivningen.

14. Nøje overvåge virkningen af de tiltag, der retter sig mod at reducere emissionen af NOx og VOCer for at sikre at disse tiltag kan bidrage til at nå nationale og internationale målsætninger, og at de er tilstrækkelige med hensyn til at give langsigtede forbedringer af luftkvaliteten, i særdeleshed hvad angår ozonniveauet

Svar:

Udviklingen i emissionerne fremgår af denne figur:

Lufforurening er et grænseoverskridende problem. Eksempelvis bliver omkring 2/3 af partikelforureningen båret hertil fra udlandet. Regeringen arbejder derfor også for ambitiøse, men realistiske, miljømålsætninger i EU og internationalt.

Med vedtagelse af EU-direktivet om nationale emissionslofter i 2001 (2001/81/EF) forpligtede Danmark sig til at reducere udslippet af fire stoffer, svovldioxid (SO₂), kvælstofoxider (NO_x), flygtige organiske forbindelser (VOC'er) og ammoniak (NH₃) for at kunne overholde emissionslofterne i direktivet. De samme emissionslofter er indeholdt i Gøteborg-protokollen under Genevekonventionen om grænseoverskridende lufforurening.

Med hensyn til NO_x blev der i 2004 nedsat en arbejdsgruppe med henblik på at vurdere tekniske muligheder og de økonomiske konsekvenser af yderligere tiltag til at sikre overholdelse af emissionsloftet. I mellemtiden er det som led i forhandlingerne om regeringens energistrategi besluttet at indføre en afgift på emissionen af NO_x fra faste anlæg. Afgiften forventes at give et betydeligt bidrag til opfyldelse af emissionsloftet, men også andre tiltag er under overvejelse.

Der er netop opnået enighed i IMO om en væsentlig skærpelse af reglerne for lufforurening fra international skibsfart. Reglerne er på flere punkter bedre end man fra dansk side havde turdet håbe på. Det er særlig tilfredsstillende for Danmark, at reglerne indeholder krav om, at udslippet af NO_x fra store skibe, der ikke er omfattet af den nuværende regulering, skal nedbringes, hvis der findes en kommercielt tilgængelig metode hertil. Danmark har arbejdet særligt for dette under forhandlingerne.

For VOC'erne analyseres det i øjeblikket, om der vil være behov for yderligere tiltag til at overholde emissionsloftet.

For SO₂ og NH₃ (ammoniak) vurderes der ikke at være behov for yderligere tiltag til at overholde emissionslofterne fra og med 2010. Danmark forventes med rigelig margen at holde sig under emissionsloftet for SO₂, hvor det danske udslip er blandt de laveste i EU.

Danmark vil heller ikke have problemer med loftet for NH₃, hvor Danmark er et af de lande i EU, der har gjort mest for at nedbringe forureningen. For NH₃ kan det endvidere fremhæves at husdyrloven, som trådte i kraft 1. januar 2007 styrker nedbringelsen af ammoniakudledningen fra husdyrproduktionen.

I relation til ozon viser erfaringerne for de sidste knap 10 år, at informationstærskelværdien på 180 µg/m³ regnet som timemiddelværdi kun blev overskredet ganske få gange i løbet af en sommersæson. De forhøjede ozonværdier er udelukkende forekommet i forbindelse med transport af lufforurening fra landene syd eller øst for Danmark. Tærskelværdien på 240 µg/m³ for varsling af befolkningen blev ikke overskredet.

15. Fortsætte med at nedbringe emissionen af stoffer der forårsager forsurening, både i og uden for Danmark

Svar:

Danmarks internationale forpligtelser for så vidt angår SO₂ er indeholdt i både EU's direktiv om nationale emissionslofter (2001/81/EF) og i Gøteborg-protokollen. Forpligtelsen i direktivet og i protokollen er identiske: At overholde et emissionsloft på 55.000 tons fra og med 2010. De foreliggende beregninger af emissionen fra og med 2010 viser, at Danmark vil kunne overholde emissionsloftet med rigelig margen.

IMO aftalen fra 4. april 2008 for så vidt angår SO₂ indeholder følgende elementer:

I særlige kystnære områder - herunder Østersøen, Nordsøen og de indre danske farvande - skærpes reglerne for svovlindhold i skibsbrændstoffer i 2010 til 1 % (fra den nuværende grænse på 1,5%) og i 2015 reduceres grænseværdien til 0,1%. På globalt plan reduceres grænseværdien til fra 4,5% til 3,5% i 2012 og yderligere til 0,5% i 2020. Det er dog indbygget en revisionsklausul der betyder, at hvis der ikke er tilstrækkelige forsyninger af brændstof med 0,5 % i 2020 udskydes ikrafttrædelsen til 2025. Aftalen skal endelig vedtages på næste IMO-møde i oktober i år med ikrafttrædelse 6 måneder efter.

16. Sikre at indsatsen for at støtte vedvarende energi og energibesparelser retter sig mod de mest omkostningseffektive metoder til at nedbringe emissioner til atmosfæren

Svar:

Vi er allerede langt i Danmark. I løbet af de sidste 30 år er Danmarks bruttonationalprodukt vokset med ca. 70 %, uden at vores energiforbrug er vokset.

I energiaftalen af 21. februar 2008, der blev indgået af et bredt flertal af folketingets parter, er der opsat ambitiøse mål for udbredelse af vedvarende energi, energibesparelser og forbedring af energieffektiviteten. Målsætningen er at nedbringe Danmarks afhængighed af fossile brændsler samt at reducere Danmarks udslip af drivhusgasser på en omkostningseffektiv måde.

Indenfor vedvarende energi er støttens størrelse vurderet ud fra beregninger om den marginale støtte, der skal til, for at de enkelte VE - teknologier vinder frem i ønsket omfang. Det er aftalt, at målsætningen for VE-andelen af bruttoenergiforbruget er 20% i 2011. Det er endvidere aftalt, at Lovgivningen om VE samles i en VE-lov, som omfatter nationale mål for samlet kommunal planlægning for vindmøller, afregningsregler for VE-anlæg, erstatningsordning, en garantifond og model for lokalt medejerskab. Initiativet gennemføres ved ny lov i efterårssamlingen 2008 (når de forhøjede afregningsregler er gennemført ved lovgivning i forårssamlingen og er EU-godkendt). VE-loven forudsættes at træde i kraft den 1. januar 2009.

Der indføres bedre støttevilkår for ny biomasse-baseret elproduktion på de centrale kraftværker.
Der indføres bedre støttevilkår til eksisterende og nye biogas anlæg.

I den nye energiaftale er målsætningen, at bruttoenergiforbruget skal falde med 2 % i 2011 i forhold til 2006 og med 4 % i 2020 i forhold til 2006. Der stilles endvidere krav til øget energieffektivitet, da den årlige besparelse øges til 1,5 % af det endelige energiforbrug i 2006. Energieffektivitet og -besparelser skal sikres ved at forøge forpligtelserne til energiselskaberne samt fremme energibesparelser i bygninger. For at fremme sidstnævnte skal der laves kampagner og oprettes et videnscenter omkring energibesparelser i bygninger.

For at nedbringe emissioner til atmosfæren fra transportsektoren skal andelen af biobrændstoffer mv. udgøre 5,75 % i 2010 og 10 % i 2020 af brændstofanvendelsen under forudsætning af opfyldelse af EU's kommende brændselskriterier. Virkemidler til opfyldelse af målsætningen tilpasses, når der i EU er truffet beslutning om, hvilke brændstoffer der kan medregnes. I energiaftalen indgår afgiftsfritagelse for elbiler, brintbiler og evt. plug-in hybrid biler. Støtten til elbiler og plug-in hybrid biler er besluttet ud fra nuværende viden, der peger på at batteridrevne elbiler samlet set udviser den markant bedste energieffektivitet, har store lokale miljøfordele og muliggør et positivt samspil mellem vindkraft og transportsektoren.

17. Overveje den miljømæssige virkning og økonomiske effektivitet i forhold til udgifterne af at påvirke de variable transportomkostninger, herunder brugen af højere afgifter på benzin og road pricing-systemer såsom bompenge

Svar:

Der henvises til besvarelse af spm. 146.

18. Give yderligere støtte til udarbejdelsen af en bæredygtig transportpolitik på amtsligt og kommunalt plan

Svar:

Inden for transportområdet er gennemført en lang række tiltag.

Sammenlægningen af kommuner i forbindelse med kommunalreformen betød, at kommunerne har fået tilført flere medarbejdere på vejområdet, hvilket har styrket det faglige miljø.

Samtidig betød kommunalreformen en langt højere grad af lokal indflydelse på transportpolitikken.

På det kollektive trafikområde har kommunalreformen medført, at alle kommuner har fået direkte indflydelse på busbetjeningen i egen kommune. En kommune kan derfor vælge - enten selv eller i

samarbejde med andre nabokommuner - at øge serviceniveauet, da det er kommunerne selv, der skal betale for en øget lokal busbetjening. Tidligere var det trafikskaberne der bestemte serviceniveauet i kommunerne.

Et styrket kollektivt trafiksystem i og mellem de største byer står centralt for kommunernes mulighed for at udvikle et mere bæredygtigt transportsystem. Regeringen vil inden udgangen af 2008 fremlægge en ny investeringsplan for infrastrukturen. Heri prioriteres en væsentlig udbygning af en mere effektiv og moderne kollektiv transport med henblik på, at en større andel af fremtidens transport skal løftes af den kollektive trafik.

Et centralt tema i udviklingen af en mere bæredygtig transportpolitik bliver at sikre, at den fysiske planlægning og investeringer i infrastruktur spiller tæt sammen. Det gælder om at udvikle mere kompakte byer og at fremme en stationsnær lokalisering af boliger og erhverv. Formålet med dette er at reducere transportbehovet og skabe gode muligheder for privatpersoner for at vælge kollektiv trafik, cykel og gang. Det er vigtigt, at staten har et tæt samarbejde med kommunerne om dette spørgsmål.

Regeringen har fremlagt Fingerplan 2007 der indebærer, at en større del af fremtidens arbejdspladser placeres inden for 600 meter fra S-tog eller Metro. Desuden har regeringen revideret planlovens bestemmelser om detailhandel, der betyder, at større detailhandelscentre skal placeres i bymidterne blandt andet for at minimere den afledte trafik.

Regeringen har i Landsplanredegørelse 2006 indbudt de sjællandske og østjyske kommuner til en dialog med henblik på at styrke en bæredygtig byudvikling med større sammenhæng mellem transport, miljø og fysisk planlægning.

Regeringen har udarbejdet en cykelstrategi, der dels indeholder en række konkrete indsatser i forhold til cykelinfrastrukturen og dels en række konkrete initiativer, der kan inspirere den øvrige vej- og trafiksektor til at fremme og udvikle cykeltrafikken i retning af en mere bæredygtig transportsektor.

Regeringen har gennemført en lovændring, således at de store kommuner kan indføre miljøzoner og derved sætte krav til lastbilers udledning af skadelige stoffer.

For at støtte kommunernes arbejde med at reducere støjbelastningen fra trafikken, har regeringen i 2003 udarbejdet en vejstøjstrategi, der peger på de mest omkostningseffektive lokale virkemidler til at bekæmpe vejstøj. Omkring 90% af de støjbelastede boliger fra vejtrafikken befinder sig langs kommunale veje. Der er anvendt statslige midler til at udvikle mindre støjende asfalt, teknologier kommunerne også kan udnytte. Et yderligere initiativ er et demonstrationsprojekt om såkaldte finansielle støjpartnerskaber, hvor myndigheder og private boligejere i fælleskab betaler for støjreduktionen. Alle de ovennævnte værktøjer er særligt relevante for de kommuner, der skal udarbejde lokale støjhandlingsplaner, som følge af et støjdirektiv inden sommeren 2008.

Regeringen har udarbejdet en strategi for et bedre samspil mellem transportformerne, der skal være med til at understøtte, at de enkelte transportformer anvendes der, hvor de mest effektivt løser opgaven.

På havneområdet har staten siden 1999 styrket kommunernes indflydelse gennem frasalg af en lang række havne til kommunerne, der derved har fået ansvaret for havnene. Samtidig har havneloven fra 2000 betydet, at kommunerne har fået mulighed for at indflydelse på selve havnedriften. Endelig er der udgivet en selvstændig statslig strategi for, hvorledes havnene kan udvikles på sigt.

I januar 2006 offentliggjorde EU Kommissionen en meddelelse om en temastrategi for bymiljøet, hvoraf det fremgår, at de lokale myndigheder har en afgørende rolle at spille i indsatsen for et bedre bymiljø. Formålet med temastrategien er en bedre lokal gennemførelse af EU's vedtagne miljøpolitik ved at støtte og opmuntre de lokale myndigheders indsats for en mere helhedsorienteret forvaltning af byerne. I sin støtte til temastrategien fremhævede regeringen, at det var særligt positivt, at der lægges vægt på bæredygtig transport, da transporten mange steder udgør den væsentligste miljøbelastning i byerne. De virkemidler, som temastrategien stiller til rådighed, vil kunne hjælpe lokalmyndighederne og andre aktører med at indkredse de tiltag, der bedst egner sig til deres særlige situation, og med at få udbytte af udvekslingen af informationer på kryds og tværs af EU.

Senest har regeringen offentliggjort en strategi for vejgodstransportområdet, der bl.a. indeholder en række initiativer og forslag til reduktion af vejsektorens CO₂ udslip. Denne følges op af en samlet godsstrategi ultimo 2008, hvor miljø og CO₂-udledningen er et centralt element.

Endelig har regeringen besluttet at udarbejde en strategi for reduktion af hele transportsektorens CO₂-udslip, der også vil være med til at sætte rammerne for kommunernes arbejde på området.

19. Fortsætte med at sikre at den offentlige transport kan konkurrere med privatbilismen gennem kraftige tiltag med sigte på at nedbringe bilismen, og at støtte den lokale og regionale offentlige transport

Svar:

Der henvises til besvarelse af spm. 146.

20. Fastholde og forbedre informationskvaliteten i produktregisteret

Svar:

Virksomhedernes pligt til at anmelde til produktregistret er udvidet til også at omfatte indberetning af farlige produkter, der var på markedet før 1983. Der sker nu en ajourføring af solgte/eksporterede mængder hvert 2. år, og indberetningen er lettet ved at registrering og opjustering kan ske elektronisk.

Danmark arbejder intensivt sammen med de øvrige nordiske lande og har etableret en fælles database (SPIN), som er baseret på oplysninger fra de nationale produktregistre. Der arbejdes for at anvende registret i forbindelse med den europæiske kemikaliregulering, REACH, og for at lette de administrative byrder ved at indføre et web-baseret fællesnordisk anmeldelsessystem.

21. Overveje hvilke metoder der bedst ville forny den internationale indsats for at prioritere handlemuligheder angående kemikalier i anvendelse, men som endnu ikke er blevet vurderet

Svar

Regeringen har fortsat lagt vægt på at få udbredt anvendelsen af alternative metoder til at vurdere kemikaliers farlighed. I forbindelse med forhandlingerne om REACH arbejdede Danmark at få indføjet, at sådanne metoder kan tages i anvendelse. Der pågår i øjeblikket forhandlinger om, hvordan dette kan ske i praksis ved selve reguleringen.

Danmark har – som førende på området - internationalt søgt at udbrede det praktiske kendskab til computermodellerne hos de eksperter, der vurderer kemikalier, og har blandt andet gennem det nordiske samarbejde gennemført en egentlig oplysningsvirksomhed.

Miljøstyrelsen udsendte i 2001 en liste, som virksomhederne kan bruge ved klassificeringen af deres kemikalier, og som blandt andet er baseret på computerberegninger. I 2008 vil der blive udsendt en ny liste.

Som led i handlingsplanen for miljø og sundhed er der etableret et undersøgelsesprogram for forbrugerprodukter. Dette har givet ny viden om risici, som formidles til de øvrige EU-lande og har givet anledning til initiativer med henblik på at stramme reglerne for konkrete stoffer. Et eksempel er her ny dansk viden om afgivelsen af ftalater fra skoleudstyr, som har fået Kommissionen til at foreslå skærpelse af reglerne for ftalater.

Med tilslutning fra Det Radikale Venstre og Ny Alliance har Regeringen indgået aftale med Dansk Folkeparti om at etablere et center for hormonforstyrrende stoffer. Centret oprettes som et center uden mure, dvs. et netværk af relevante institutioner med det formål at opsamle viden, overvåge og forske inden for miljø og sundhed med særlig fokus på hormonforstyrrende stoffer. Der er afsat i alt 7 mio. kr. til centret, fordelt med 2 mio. kr. i 2008 og 5 mio. kr. i 2009.

22. Undersøge omkostningseffektiviteten af de generelle tiltag for at mindske anvendelsen af pesticider og tiltagene for at forbedre godkendelsessystemet for pesticider, og at tage disse undersøgelser til efterretning

Svar:

I forbindelse med at der gennemføres en faglig evaluering af målopfyldelse og virkemidler i Pesticidplan 2004-2009, vil der også blive foretaget vurdering af omkostningseffektiviteten.

Regeringen lægger afgørende vægt på, at godkendelsesordningen for pesticider fungerer effektivt. I regeringens kemikaliehandlingsplan fra oktober 2005 blev der afsat midler til at fremskynde godkendelsen af nye pesticider. Ifølge aftalen om kemikaliehandlingsplanen skulle midlerne forøge antallet af færdigbehandlede produkter med nye stoffer fra fem til ni om året. Dette mål er nået, og der er ydermere gjort en ekstra indsats for at effektivisere arbejdet med fornyede godkendelser. Der arbejdes løbende med at effektivisere arbejdet med godkendelser.

23. Gøre større brug af økonomiske virkemidler (f.eks. afgifter og gebyrer på affald, pant) for at tilskynde til en reduktion af affaldsmængden ved kilden, såvel som til genbrug

Svar:

Det er regeringens intention at præsentere en ny affaldsstrategi, som bl.a. sikrer en affaldsbehandling, der nedbringer den samlede miljøbelastning og tabet af ressourcer. Danmark er allerede i dag iblandt de lande, der deponerer mindst, ca. 90 % bliver genanvendt eller forbrændt med energiudnyttelse.

Økonomiske virkemidler anvendes i vid udstrækning på affaldsområdet, og økonomiske virkemidler er fortsat en vigtig del af affaldspolitikken. Regeringen har siden 2001 udvidet det danske pant- og retursystem i flere omgange, således at det også dækker engangsemballage til øl og sodavand (fra 4. september 2002), alkoholsodavand (fra 1. april 2005) og senest kildevand som del af Finanslov 2007. I regeringens aftale om Finanslov 2008 indgår, at indføre pant på emballager til vand med smag og ice-tea mv.

24. Udarbejde en fremsynet og langsigtet politik med henblik på at ændre produktions- og forbrugsmønstret, en politik rettet mod at nedbringe affaldsmængden ved kilden og på at påvirke sammensætningen af dette affald, specielt ved hjælp af indførelsen af en produktorienteret miljøpolitik

Svar:

Regeringens indsats for at ændre produktions- og forbrugsmønstre omfatter en række elementer.

Den produktorienterede miljøindsats i Danmark blev i perioden 1999-2003 i høj grad udmøntet gennem Program for renere produkter. Program for renere produkter sluttede med udgangen af 2003, og de sidste aktiviteter forventes afsluttet i 2008.

Gennem de seneste år er fokus både i Danmark og i EU rettet mod udvikling og anvendelse af miljøeffektiv teknologi. EU's miljøteknologiske handlingsplan udgør rammen om den europæiske indsats. Regeringens handlingsplan til fremme af miljøeffektiv teknologi ligger i god forlængelse af den europæiske indsats. Handlingsplanen kan ses som en videreudvikling af den hidtidige produktorienterede miljøpolitik med en lang række nye værktøjer og fokusområder specificeret i følgende indsatsområder: partnerskaber for innovation, målrettet og styrket eksportfremme, forskning, rådgivning, information og videnopbygning, målrettet fremme af miljøeffektiv teknologi i EU, klima og energiteknologi, miljøeffektive landbrugsteknologier, et rent og uspolet vandmiljø og endelig et sundt miljø.

Regeringens Affaldsstrategi 2005-08, der blev fremlagt i 2003, indeholder også initiativer til affaldsforebyggelse.

25. Overveje mulighederne for at finansiere oprensning af forurenede lokaliteter, hvor ansvaret for forureningen ikke kan placeres

Svar:

Med jordforureningsloven fra 1999 er OECD's anbefaling blevet fulgt.

I Kærgård Plantage sagen har staten - som i Cheminova sagen - lavet individuelle aftaler med henholdsvis amt og region efter en konkret vurdering af sagerne, hvor man er nået frem til, at sagerne var af en så ekstraordinær karakter, at staten skulle bistå de daværende amter.

26. Fortsætte gennemførelsen af den nationale strategi for biodiversitet og at udarbejde en national handlingsplan for naturbeskyttelse, der indeholder kvantitative målsætninger og tidsfrister

Svar:

Regeringen har udarbejdet denne handlingsplan ("Handlingsplan for biologisk mangfoldighed og naturbeskyttelse 2004-2009"). For så vidt angår kvantitative målsætninger og tidsfrister, henvises til besvarelsen af spm. 146.

27. Udvikle et landsdækkende økologisk netværk som støtte til den amtslige indsats for at udvikle økologiske netværker

Svar:

Der henvises til svar på spm. 146.

28. Fortsætte udarbejdelsen af forvaltningsplaner for de områder der er underlagt fredningskendelser

Svar:

Miljøministeriet og kommunerne, som er ansvarlige for dette arbejde, vil fortsætte med at udarbejde forvaltningsplaner i form af plejeplaner for de naturfredede områder.

Miljøministeriet er endvidere i gang med at udarbejde vand- og naturplaner, som skal sikre og forbedre natur- og miljøtilstanden i internationale naturbeskyttelsesområder, hvoraf mange er fredet. Kommunerne udarbejder efterfølgende indsatsplaner.

29. Fortsætte med at forbedre og udvide beskyttelsen af marine områder og at forbedre indarbejdelsen af biodiversitetsmæssige hensyn i fiskeripolitikken

Svar:

Beskyttelsen af de marine områder i Danmark er foregået og foregår stadig som en fortløbende proces omfattende både artsbeskyttelse, lokalitetsbeskyttelse og bredere miljøbeskyttelse. Der er oprettet 83 marine natur- og vildtreservater dækkende mere end 2.500 km² til beskyttelse af især fugle og pattedyr.

Danmark har udpeget marine Natura 2000-områder dækkende ca. 13.000 km² til beskyttelse af biotoper og arter og deres levesteder. De marine Natura 2000-udpegninger vil i alle EU-landene blive justeret og suppleret i de kommende år. Processen følger en køreplan aftalt med Kommissionen med henblik på endelig fastlæggelse af udpegningerne i 2009-10. I Danmark arbejdes der endvidere på forslag til Natura 2000-planer med bl.a. bevaringsmålsætninger og indsatsplaner for alle områderne. Natura 2000-planerne skal i henhold til miljømålslovens regler træde i kraft ultimo 2009.

Gennem vandplanerne og regeringens Vandmiljøplan III samt det landsdækkende overvågningsprogram sigtes mod en beskyttelse af de marine områder set i relation til både eutrofiering og miljøfarlige stoffer. Vandplanerne gennemføres i henhold til miljømålslovens regler og skal træde i kraft ultimo 2009. Det er desuden aftalt at foretage en grundig evaluering af VMP III frem mod årskiftet.

Vurdering af Virkninger på Miljøet (VVM) forud for etablering af større anlæg og projekter i nærheden af og på det marine område medvirker også til beskyttelse.

EU's nye havstrategidirektiv forventes at træde i kraft i 2008. Direktivet pålægger landene at udarbejde strategier som skal føre til opnåelse af god miljøtilstand på hele det marine område senest i 2020. Gennem EU, det nordiske samarbejde og det internationale samarbejde omkring Nordsøen og Østersøen arbejdes der således for styrkelse af natur- og miljøbeskyttelse på det marine område herunder integration af beskyttelseshensyn i fiskeripolitikken.

Med fiskeriloven kan fiskeri reguleres med henvisning til natur- og miljøbeskyttelse. Loven er desuden under revision af hensyn til kravene i EU's habitatdirektiv. Der gennemføres løbende fredninger for at beskytte fiskebestande og natur og miljø i bredere forstand bl.a. med henblik på opfyldelse af internationale forpligtelser for naturbeskyttelsesområder. Der er bl.a. lagt specifikke begrænsninger på muslingefiskeri i visse farvande for at beskytte flora, anden fauna og de muslingebestande, der fiskes på. Der er udarbejdet en handlingsplan for reduktion af bifangst af marsvin.

For at minimere fiskeriets påvirkning af det marine miljø har Danmark et generelt forbud mod slæbende redskaber inden for 3 sømil fra lavvandslinjen. I forbindelse med den årlige reguleringsbekendtgørelse fastsættes reguleringer til begrænsning af fiskeriet.

Inden for rammerne af den fælles fiskeripolitik i EU er fiskeriet begrænset i "brislinge-" og "rødspættekassen" langs den jyske vestkyst inden for 12 sømil. Begrænsningen gælder såvel danske fiskere som andre landes fiskere, der opererer i området.

30. Fremskynde fastlæggelsen af 300-meter strandbeskyttelseslinjen

Svar:

Anbefalingen er fulgt, da strandbeskyttelseslinjen nu er fastlagt af miljøministeren. Den er registreret i matrikelregisteret og noteret i tingbogen på de enkelte ejendomme.

31. Undersøge mulighederne for at etablere netværk af naturparker der kunne omfatte nogle af de mest værdifulde kystøkosystemer så som tidevandsflader, klitområder, klippekyster og heder

Svar:

OECD's anbefaling er gennemført med vedtagelsen af Lov nr. 533 af 6. juni 2007 om nationalparker.

Regeringen planlægger at oprette 5 nationalparker indenfor de kommende år. I henhold til aftaler med forligspartierne om nationalparker af 29. juni 2007 og 17. januar 2008 kan der skitseres følgende plan:

- Oprettelse af Nationalpark Thy sensommeren 2008

- Igangsættelse af Mols Bjerge forår 2008
- Igangsættelse af Skjern Å efterår 2008
- Igangsættelse af Vadehavet forår 2009
- Igangsættelse af Kongernes Nordsjælland efterår 2009

Det forventes, at områderne kan oprettes som nationalparker ca. 1 ½ år efter at oprettelsesproceduren igangsættes.

Områderne er bl.a. blevet udpeget, da de omfatter natur- og landskabsområder af national eller international interesse.

32. Styrke indarbejdelsen af naturmæssige, landskabsmæssige og biodiversitetsmæssige hensyn i landbrugspolitikken og landbrugets driftspraksis

Svar:

Der er i perioden igangsat en række tiltag med det mål at reducere landbrugets negative påvirkning af natur og miljø. En del af disse fortsætter og styrkes i årene fremover, og der igangsættes endvidere nye tiltag:

- Driftsloven (2004) styrker rydningspligt for arealer anvendt til dyrknings- eller naturformål, herunder blandt andet med pligt til bekæmpelse af kæmpebjørneklo.
- Sundhedstjekket af den fælles landbrugspolitik i efteråret 2008 lægger op til øget vægt på varetægelse af natur og miljøhensyn herunder forvaltning af vandressourcer.
- Såvel Landdistriktsprogrammet 2000-2006 som 2007-2008 omfatter en række foranstaltninger for miljøvenligt landbrug. For 2009-2013 skal 75% af budgettet til landdistriktsprogrammet som pejlemærke anvendes til miljø og natur.
- Tiltag i forbindelse med vandmiljøplanerne om reduktion af kvælstofudledningen betyder samtidig reduceret udledning til natur og følsomme områder. Det drejer sig blandt andet om anvendelse og udnyttelse af kvælstof i husdyr- og handelsgødning, og en stigning i arealkravet til efterafgrøder.
- Tiltag i forbindelse med vandmiljøplanerne omkring blandt andet dyrkningspraksis (nedfældning og spredning af flydende husdyrgødning m.v.) betyder, at ammoniak nedfaldet i naturen er reduceret, og der forventes et yderligere fald som følge af implementeringen af miljøgodkendelser af husdyrbrug (se også punkt 8).
- Pesticidhandlingsplanen 2004-2009 iværksætter tiltag for at nedsætte behandlingshyppigheden og indføre grønne pesticidregnskaber. Handlingsplanen vil blive evalueret i 2008,
- Med den nye lov om miljøgodkendelse af husdyrbrug fra 2007 er der sket en 10-dobling af antallet af husdyrbrug, der er i forbindelse med udvidelser/ændringer skal have en samlet miljøgodkendelse af hele anlægget,

33. Styrke indsatsen for at opfylde målsætningerne for skovrejsning og beskyttelsen af naturskovområder og at fremme bæredygtigt skovbrug

Svar:

Regeringen ønsker, at fremtidige generationer skal have mindst samme glæde af naturen, som vi har i dag. Alle danskere skal have mulighed for at leve i et sundt miljø med adgang til naturoplevelser. Skovrejsning indgår som et element heri.

Evaluering af skovrejsningsordningen blev færdig i 1999. Der er efterfølgende udarbejdet et informationshæfte om skovrejsning med titlen "De nye skove". Siden 1999 er tilskudsordningen justeret og revideret et antal gange, senest i 2006.

I 2000 er der udarbejdet information til amter og kommuner om skovrejsning i form af hæftet "Samarbejde om offentlig skovrejsning". Amterne gennemførte en revision af mulige skovrejsningsområder i 2001 og igen i 2005.

I 2002 blev det nye nationale skovprogram offentliggjort. Et af fokuspunkterne i programmet er at fremme bæredygtigt skovdrift herunder naturnær drift. Regeringen fremlagde for bl.a. at fremme den bæredygtige skovdrift forslag til ny skovlov, som blev vedtaget i folketinget i 2004. Fra 2006 blev tilskudsordninger til fremme af bæredygtigt skovdrift yderligere målrettet blandt andet ved indførelse af tilskud til grøn driftsplan.

I 2007 blev samtlige statsskove certificeret efter både PEFC og FSC ordningerne for at fremme, sikre og dokumentere det bæredygtige skovbrug.

Det kan endvidere nævnes, at der i april 2004 blev indgået en aftale mellem regeringen, Dansk Folkeparti og Kristendemokraterne om en ny Vandmiljøplan III for 2005-2015, hvori der indgår øget skovrejsning. Danmarks Miljøundersøgelser og Det Jordbrugsvidenskabelige Fakultet vurderer i det seneste statusnotat for 2006, at arealmålene for skovrejsning i Vandmiljøplan III 2004-2010 nås.

Derudover indgik regeringen i efteråret 2006 en aftale med Dansk Folkeparti om udmøntningen af landdistriktsprogrammet for 2007-2008, hvor der blandt andet blev afsat 24 mio. kr. årligt til skovrejsning. Skovrejsning vil også indgå i landdistriktsprogrammet 2009-2013.

34. Udarbejde alsidige landsdækkende arealstatistikker for alle de beskyttede områder og at forbedre samordningen af viden om biodiversitet og naturovervågning som en del af et samlet landsdækkende overvågningsprogram

Svar:

Danmarks Miljøportal viser på digitale kort samtlige områder i Danmark, som er beskyttet efter naturbeskyttelseslovens § 3, fredede områder (fredet med hjemmel i naturbeskyttelsesloven) samt de internationale naturbeskyttelsesområder i Natura 2000 netværket (habitat-, fuglebeskyttelses- og Ramsarområder). Disse oplysninger er tilgængelige for alle borgere og alle myndigheder.

Samordningen af naturovervågningen er med det landsdækkende NOVANA program fra 2004 blevet forbedret.

Der henvises i øvrigt til besvarelsen af spm. 146.

35. Videreføre og videreudvikle de strategiske miljøvurderinger, i særdeleshed hvad angår sektorpolitiske forslag og finansloven, med den hensigt at fremme og evaluere fremskridtene frem mod en bæredygtig udvikling

Svar:

I maj 2004 blev det ved lov vedtaget at implementere EU direktiv no. 316 om strategisk miljøvurdering. Loven gør det obligatorisk at foretage miljøkonsekvensvurderinger af planer og programmer med potentiel indflydelse på miljøet, herunder på Natura 2000 områder. Kravet om miljøkonsekvensvurdering indbefatter ny sammenfattende planlægning og planlægning indenfor specifikke sektorer som fx landbrug, transport, energi og fiskeri. I juni 2006 udsendte miljøministeriet en vejledning om miljøkonsekvensvurdering af planer og programmer.

Regeringen har iværksat en række tiltag med henblik på at sikre, at hensynet til miljøet inddrages i planlægningen og beslutningsprocessen på relevante sektorområder.

Der blev således i efteråret 2002 igangsat et udvalgsarbejde med deltagelse af Transportministeriet, Finansministeriet og Miljøministeriet med henblik på nærmere at vurdere grundlaget for planlægning, styring og beslutning af store anlægsprojekter på trafikområdet, herunder procedurer og regelsæt for VVM-analyser.

Det kan også nævnes, at der i regeringens investeringsplan fra 2003 for de næste 10 års offentlige investeringer indgår miljøvurderinger i forbindelse med planlægning og styring af anlægsprojekter. Derudover indgår miljø og natur som selvstændige investeringsområder i planen.

Hertil kommer, at regeringen i november 2006 nedsatte en infrastrukturkommission, der fik til opgave at komme med forslag og strategier til håndteringen af de langsigtede udfordringer for transportinfrastrukturen, der tager højde for indvirkningerne på miljø og støj af stigende trafik. Blandt andet som opfølgning herpå fremlægger regeringen en ny transportinvesteringsplan i efteråret 2008.

36. Fortsætte og fremme integrationen af miljøhensyn i den planlægning og politik der angår landbruget, fiskeriet, transport- og energiområdet, såvel som inden for nye koncepter i den fysiske planlægning

Svar:

Det primære instrument har i denne sammenhæng hidtil været de amtslige regionplaner og nationale planer under planloven. Regionplanerne har siden 1. januar 2007 haft retsvirkning som landsplandirektiver – og det vil de vedblive med at have indtil kommuneplaner foreligger. Alle kommuner har således allerede en overordnet fysisk plan, som de skal følge, og som medvirker til at fremme integrationen af miljøhensyn i sektorerne.

De nye regioner vil endvidere i fremtiden udarbejde strategiske udviklingsplaner baseret på nationale strategier.

Grundlaget for planlægningen er endvidere blevet styrket ved oprettelsen af Miljøportalen, der med sit landsdækkende geografiske informationssystem forbedrer mulighederne for på et godt og ensartet datagrundlag at fremme integration af miljøhensyn i sektorerne.

Med den nye energiaftale fra 21. februar 2008 fremgår det, at miljøhensyn spiller en central rolle i den danske energipolitik. Der er således opstillet ambitiøse mål for andelen af vedvarende energi, energieffektivitet og energibesparelser (se svar på anbefaling 37).

Derudover indgår natur og miljø i energiplanlægningen på følgende punkter.

- For at sikre indplaceringen af vindmøller, der tager hensyn til natur og mennesker, skal der oprettes en grøn fond på 10 mio. kr.
- Der oprettes en erstatningsordning, der skal sikre naboer til nye vindmøller erstatning, hvis møllerne medfører tab i ejendommens værdi på 1 pct. eller mere.
- Der er indført en ny NO_x afgift
- Andelen af VE i transporten skal stige, herunder er det aftalt at afgiftsfritage elbiler og brintbiler, da de bl.a. forurener mindre i nærmiljøet.

Integration af miljø- og naturhensyn sker løbende i forhold til landbrugspolitikken. Senest besluttede regeringen den 28. februar 2008 at gennemføre en indsatsplan, som kompenserer for de miljømæssige effekter, der følger af, at kravet om braklægning er midlertidigt ophørt i 2008.

Indsatsplanen indeholder følgende hovedelementer:

- Kravet om efterafgrøder forhøjes med 4 %.
- Tilskyndelsen til at etablere randzoner styrkes.

- Informationskampagne om at skåne naturen.
- Vejledning om at holde igen med sprøjtemidler på brakarealer.

37. Sikre en omkostningseffektiv implementering af sektorernes planer angående miljømæssige målsætninger; at revurdere effektiviteten i forhold til udgifterne af de miljømæssige tiltag set på tværs af sektorerne

Svar:

Regeringen lægger stor vægt på at sikre en omkostningseffektiv implementering af målsætningerne på miljøområdet. Regeringen har derfor integreret økonomiske analyser i arbejdet med at forberede politiske aftaler og implementere sektorplaner, EU-direktiver mv., således at der tilvejebringes det bedst mulige beslutningsgrundlag.

Det kan således nævnes, at der i forbindelse med den netop indgåede energiaftale og i forbindelse med den nationale CO2 allokeringsplan blev udarbejdet omfattende analyser af den samfundsøkonomiske omkostningseffektivitet af en række tiltag.

I forbindelse med energiaftalen blev der indført en NOx-afgift til delvis opfyldelse af den danske NOx-forpligtelse og CO2-afgifterne forhøjes, så afgiften kommer til at svare til den forventede kvotepris. Begge tiltag sikrer en omkostningseffektiv miljøpolitik på tværs af sektorerne.

De ordninger, der ligger under Landdistriktsprogrammet, vil blive evalueret i forbindelse med slut-evalueringen af Landdistriktsprogrammet 2000-2006, som skal udarbejdes inden udgangen af 2008.

I forbindelse med fremsættelse af forslag til fælles fiskeriregulering i EU, gennemfører EU-Kommissionen en konsekvensanalyse, der omfatter bl.a. analyser af miljøpåvirkninger i det marine miljø og konsekvenser for den berørte fiskerflåde.

38. Forstærke indsatsen for at forbedre centraladministrationens miljømæssige resultater, herunder de offentlige institutioners implementering af miljøhandlingsplanerne, bæredygtig offentlig indkøbspolitik og administrationen af bygninger og kontorer

Svar:

I forbindelse med kommunalreformen er der med "Lov om et kvalitetsstyringssystem for den kommunale sagsbehandling på natur- og miljøområdet" indført et kvalitetsstyringssystem i kommunerne, der vil medvirke til at sikre faglig kvalitet, effektivitet og ensartethed i kommunalbestyrelsernes sagsbehandling på natur- og miljøområdet samt til at sikre borgernes og virksomhedernes tillid til og tilfredshed med sagsbehandlingen. Miljøministeriets 7 lokale enheder, miljøcentrene, der på

samme måde som kommunerne varetager sagsbehandling i forhold til borgere og virksomheder, har indført et tilsvarende kvalitetsstyringssystem. Systemet blev indført samtidig med, at kommunalreformen trådte i kraft 1. januar 2007. Systemet bliver løbende forbedret med henblik på inden udgangen af 2009 at opnå certificering af et uvildigt certificeringsorgan.

Centraladministrationens fælles indkøb er i dag samlet i de såkaldte 'statsaftaler', der er forpligtende indkøbsaftaler for alle statslige myndigheder og institutioner. Statsaftalerne inkluderer miljøkrav, hvor det er relevant. Der er truffet aftale med Finansministeriet om, at kommende indkøbsaftaler så vidt muligt skal inkludere bredere bæredygtighedskrav som for eksempel etik.

Det indgår som en del af det seneste regeringsgrundlag fra oktober 2007, at relevante statslige indkøbsaftaler skal inddrage miljøkrav. Ligeledes skal der samarbejdes med kommuner og regioner om at inddrage miljøkrav i indkøbet i hele den offentlige sektor. Som udløber af regeringsgrundlagets indhold om offentlige grønne indkøb pågår der drøftelser mellem Finansministeriet og Miljøministeriet om, hvordan regeringsgrundlagets målsætninger for grønne indkøb kan implementeres i forhold til staten.

Miljøministeriet samarbejder derudover med Statens og Kommunernes Indkøbsservice (SKI) om inddragelse af miljøhensyn i SKI's rammeaftaler. SKI's indkøbsaftaler kan benyttes af staten på de områder, hvor der ikke er forpligtende indkøbsaftaler.

Regeringen har afsat 4 millioner til en styrkelse af de offentlige grønne indkøb i 2008 og 2009. Strategien bag den styrkede indsats bliver at styrke følgende centrale spor:

- Partnerskab for offentlige grønne indkøb mellem Miljøministeriet og kommunerne
- Panel for grønne indkøb: Et partssamarbejde mellem 14 organisationer faciliteret af Miljøministeriet
- Miljøkrav i fælles indkøbsaftaler for staten

I forhold til videnopbygning hos indkøbere er de nationale danske guidelines/værktøj til indkøbere blevet opdateret ('Miljøvejledningerne'). Der gennemføres i første halvår 2008 en formidling af de nye vejledninger til indkøbere, både i centraladministrationen og i kommuner og regioner. Elsparefonden udarbejder ligeledes indkøbsvejledninger, der løbende opdateres med fokus på elbesparelser ved indkøb af energiforbrugende udstyr.

Endvidere er der etableret en portal for grønne indkøb, hvor al viden om grønne indkøb er samlet til såvel offentlige indkøbere som private professionelle indkøbere. Portalen for grønne indkøb opdateres og udvides løbende.

I 2003 lancerede Danmark, som de første i Europa, en vejledning for offentligt indkøb af tropisk træ. Vejledningen blev evalueret i 2005-2006, og her blev der peget på muligheder for forbedringer på en række punkter og problemerne ved en ensidig fokus på tropisk træ.

På baggrund af evalueringen lancerede regeringen i 2006 en 9-punkts-plan for indkøb af lovligt og bæredygtigt træ. Med 9-punkts-planen blev indkøbspolitikken udvidet til at omfatte al slags træ, og der blev lagt op til styrket indsats på en række punkter. Opfordringer til erhvervslivet, staten og kommunerne og en bedre og mere målrettet vejledning er nogle af de indsatsområder, som indgår i planen.

Fremadrettet planlægger Skov- og Naturstyrelsen i 2008 at udgive ny opdateret vejledning om offentligt indkøb af lovligt og bæredygtigt træ. Arbejdet vil blive koordineret med og indgå i Miljøministeriets generelle formidlingsindsats af miljøvejledninger til offentlige indkøbere

Regeringen igangsatte i 2005 certificering af statsskovene, og fra juni 2007 er alle statsskove certificerede efter de 2 skovcertificeringsordninger som findes i Danmark, FSC og PEFC. Det certificerede skovareal udgør ca. 108.000 ha. Statsskovene har med certificeringen fået papir på, at driften lever op til særlige standarder for skovdrift, og at der tages bestemte hensyn til naturen og miljøet.

Den aftale om reduktion af pesticidforbruget på offentlige arealer, som den tidligere regering i 1998 indgik med amterne og kommunerne, er netop blevet fornyet som en aftale mellem regeringen ved Miljøministeren og Kommunernes Landsforening.

I aftalen mellem regeringen og Socialdemokraterne, Dansk Folkeparti, Det Radikale Venstre og Socialistisk Folkeparti om den fremtidige energispareindsats af 10. juni 2005 indgår en styrkelse af effektiv energianvendelse i det offentlige. I foråret 2005 udarbejdede regeringen et nyt cirkulære om energieffektivisering i staten med mere ambitiøse krav. Der er i 2007 indgået en aftale mellem det daværende Transport- og Energiministerium og KL om, at principperne i cirkulæret også skal finde anvendelse i Kommunerne. Energieffektivitet er desuden en faktor i de udbud af kontor- og IT-udstyr, som Finansministeriet har iværksat fra 2007. Med den seneste energiaftale af 21. februar 2008 mellem regeringen og Socialdemokraterne, Socialistisk Folkeparti, Dansk Folkeparti, Det Radikale Venstre og Ny Alliance er der foretaget en yderligere stramning af kravene om energibesparelser. Dette vil også få virkning i den offentlige sektor.

Med den reviderede EMAS forordning i 2001 blev det muligt for offentlige myndigheder at blive registreret som deltagere i EMAS (EU's miljøledelsesordning). Miljøstyrelsen er blevet EMAS-registreret som den første myndighed i centraladministrationen.

39. Foretage en helhedsorienteret gennemgang af de nuværende fiskale og andre subsidier hvad angår deres miljømæssige virkning, især med hensyn til naturressourcer

Svar:

Regeringen gennemgår løbende de økonomiske virkemidlerne på miljøområdet med henblik på at sikre, at der hele tiden tages de mest omkostningseffektive og miljømæssigt mest hensigtsmæssige heraf i brug.

Regeringen udgav således i 2003 rapporten *Grøn Markedsøkonomi – mere miljø for pengene*, hvori der blev foretaget en gennemgang af økonomiske virkemidler på miljøområdet, herunder afgifter, tilskud og omsættelige kvoter.

Der blev endvidere i forbindelse med forarbejderne til Vandmiljøplan III gennemført analyser af økonomiske virkemidler til reduktion af kvælstof- og fosforudledningen.

Hertil kommer energiaftalen af 21. februar 2008, hvor CO₂-afgifterne blev forhøjet fra 3-90 kr. pr. ton CO₂ til den forventede kvotepris, der for 2008-2012 pt. anslås til 150 kr. pr. ton. Samtidig er energiafgifterne blevet indekseret. Med energiaftalen indføres også en NO_x-afgift på 5 kr. pr. kg NO_x med virkning fra 1. januar 2010.

Herudover har regeringen i henhold til regeringsgrundlaget nedsat en skattekommission, der skal udarbejde modeller til en samlet reform af det danske skattesystem. En reform skal blandt andet fremme regeringens ambitioner på klima- og energiområdet ved at tilskynde privatpersoner og virksomheder til at handle på en miljørigtig og energibesparende måde.

40. Udarbejde en samlet miljøstrategi på landbrugsområdet, der omgrupperer samtlige miljømæssige målsætninger og nuværende strategier angående landbrugsdrift, og som giver et grundlag for at udpege Særligt Følsomme Landbrugsområder

Svar:

Regeringen lægger stor vægt på en langsigtet forbedring af vandmiljøet i vore åer, søer og fjorde og ved vores kyster. Miljøpåvirkningen fra landbruget har stor bevågenhed i regeringen, som har gennemført og iværksat en række tiltag de senere år.

Evaluering af Vandmiljøplan II i 2003 viste, at de iværksatte samt yderligt planlagte tiltag halvede nitratudvaskningen. Med udgangspunkt heri vedtog regeringen i 2004 Vandmiljøplan III, som bl.a. fokuserede på at nedbringe landbrugets overskud af fosfor. Samtidig i 2004 blev regeringen, Dansk Folkeparti og Kristeligt Folkeparti enige om en Pesticidplan 2004 – 2009 med det hovedformål at nedsætte pesticidanvendelsen og pesticidbelastningen.

Det har været og er af stor vigtighed for regeringen at skabe grundlag for en bæredygtig og miljørigtig landbrugsproduktion. Regeringen iværksatte derfor en "Flerårsplan for bæredygtig og miljørigtig husdyrproduktion", som i april 2006 resulterede i en række anbefalinger, indspil til landdistriktspolitikken samt regulering af husdyrproduktionen. Som en konsekvens heraf vedtog regeringen i 2006 en ny husdyrlov, som med et udvidet krav om miljøgodkendelse af husdyrbrug betød mulighed for i større omfang at stille skærpede miljøkrav i forbindelse med udvidelse af husdyrbrugene.

Senest har regeringen i regeringsgrundlaget fra november 2007 besluttet, at den vil fremlægge forslag til hvordan de nye vandmiljømål skal nås omkostningseffektivt og målrettet i en Vandmiljøplan IV, som vil tage udgangspunkt i Vandmiljøplan III og EU's landbrugspolitik. I regeringsgrundlaget står også at pesticidforbruget i dansk landbrug skal reduceres og at evalueringen af Pesticid-handlingsplanen 2004-09 fremrykkes til 2008.

Til brug for landdistriktsprogrammet for 2000-2006 udpegede amterne særligt følsomme landbrugsarealer for ansøgning om arealstøtte under ordningen for miljøvenlig drift af græs- og naturarealer. For de første to år af programperioden for landdistriktsprogrammet 2007-2013 anvendes der under ordningen for pleje af græs- og naturarealer derudover følgende yderligere prioriteringskriterier:

1. Natura 2000-områder
2. § 3-beskyttede naturtyper
3. plejekrævende lokaliteter af naturmæssig eller landskabelig værdi
4. permanente græsarealer

Fødevarerministeriet vil løbende følge op på denne prioritering i samarbejde med Miljøministeriet.

41. Være mere opmærksom på målsætninger angående naturbevaring og beskyttelse af biodiversiteten

Svar:

Regeringen er meget opmærksom på de målsætninger, der er på naturområdet.

Der kan i den forbindelse nævnes "Handlingsplan for biologisk mangfoldighed og naturbeskyttelse 2004-2009". For så vidt angår kvantitative målsætninger og tidsfrister, henvises til besvarelsen af spm. 146.

Driftsloven (2004) øger fokus på naturbevaring gennem styrkede regler omkring rydningspligten for arealer anvendt til dyrknings- og naturformål.

Fremadrettet vil Vandrammedirektivet og Natura 2000-områderne desuden sikre fokus på beskyttelse af vandkvalitet og biodiversitet i aktiviteter i oplande.

Der oprettes af 5 nationalparker, der bl.a. er udpeget ud fra, at de omfatter natur- og landskabsområder af national eller international interesse.

Under den første miljømilliard gennemføres vand- og naturprojekter for 558 mio. kr., der vil fremme naturbevaring og beskyttelse af biodiversiteten.

Med aftalen om finansloven for 2008 afsættes midler til en styrket indsats mod invasive arter.

42. Fortsætte indsatsen for at integrere hensynet til miljøet i forskning, uddannelse og rådgivning

Svar:

Med sektorforskningsreformen er Danmarks Miljøundersøgelser den 1. januar 2007 blevet en del af Aarhus Universitet. Den centrale miljøforskningsinstitution er således rykket væsentlig tættere på anden forskning og undervisning med gode muligheder for at udnytte synergieffekter.

Der er sket en præcisering af perspektivet for den videre indsats med at integrere hensynet til miljøet i forskningen på landbrugsområdet. Fødevarerforskningen skal sikre gode rammebetingelser for udviklingen af et konkurrencedygtigt og miljøeffektivt erhverv, som på sigt bliver uafhængig af støtte fra det offentlige - og som kan formindske behovet for regulering og kontrol.

Der er oprettet et forskningsprogram for "Strategisk forskning for bæredygtig energi og miljø" under Det strategiske forskningsråd med en samlet ramme på 146 mio. kr. Programmet, som er et led i globaliseringsindsatsen, er annonceret i dagspressen tirsdag den 11. marts 2008.

43. Sikre at de politiske tiltag er mere direkte målrettede efter de ønskede miljømæssige resultater

Svar:

Reguleringen af landbrugets miljøbelastning, som den er udformet i vandmiljøplanerne er som udgangspunkt baseret på en generel regulering. Med udvikling af vand- og naturplanerne tages der et skridt i retning af, at kommende begrænsninger af landbrugets miljøpåvirkning målrettes mod lokale beskyttelsesbehov.

Såvel Landdistriktsprogrammet 2000-2006 som Landdistriktsprogrammet 2007-2008 omfatter en række tilskudsordninger til miljøvenligt landbrug, som tager højde for disse og senere anbefalinger. Ordningerne er løbende evalueret og revideret. De løbende revisioner af Landbrugsloven og dertil hørende bestemmelser inddrager fortsat i høj grad miljømæssige hensyn.

Ved reformen af EU's landbrugspolitik i 2003 blev hektarstøtten med virkning fra 2005 afløst af den såkaldte enkeltbetalingsstøtte. Der blev i forbindelse hermed indført krydsoverensstemmelseskrav, som indebærer reduktion i støtten ved overtrædelse af blandt andet en række miljørelaterede krav. Der blev samtidig indført regler om god landbrugsmæssig og miljømæssig stand (GLM) som blandt andet indebærer, at der ikke må gødes eller sprøjtes på udyrkede arealer, og at sådanne arealer skal holdes plantedækkede.

44. Være mere opmærksom på de økonomiske og miljømæssige omkostninger og fordele forbundet med implementeringen af de politiske tiltag, og på hvorvidt de er kompatible med princippet om at forureneren betaler

Svar:

Beregninger over de økonomiske og miljømæssige omkostningerne er udbredt i forbindelse med implementering af politiske tiltag i landbrugspolitikken. Der foreligger konkrete beregninger over såvel de økonomiske som de miljømæssige omkostninger i forbindelse med implementering af Vandmiljøplan II, Aktionsplan II (økologi), Pesticidplan 2004-2009 (Bichel-udvalgets rapporter) og Vandmiljøplan III. Regeringen nedsatte i 2005 et tværministerielt udvalg (virkemiddeludvalget) med det overordnede formål at bidrage til en omkostningseffektiv implementering af EU's Vandrammedirektiv. Virkemiddeludvalget afrapporterede i 2007.

Udarbejdelse af de kommende vandplaner er undervejs og analyser af omkostningseffektivitet vil i den sammenhæng blive foretaget for alle 3 sektorer – husholdninger, industri og landbrug.

45. Forstærke indsatsen for at håndhæve miljøreguleringen og standarderne inden for landbruget, bl.a. ved at udvikle miljøstyring i landbrugsdriften

Svar:

Alle landbrug, som er registreret i Plantedirektoratets register for gødningsregnskab, skal årligt indsende et gødningsregnskab til Plantedirektoratet. I 2007 er omkring 50.000 jordbrugere, dvs. langt hovedparten, pligtige til at indsende gødningsregnskab. Gødningsregnskabet er siden 1999 løbende blevet udvidet til at omfatte flere oplysninger. Dermed er det kontrolmæssigt og i forhold til miljøstyring et stærkt værktøj. Samtlige gødningsregnskaber bliver elektronisk screenet for fejl. Ud fra denne screening bliver op mod 3.000 jordbrugere udvalgt til en administrativ kontrol (hvor Plantedirektoratet beder jordbruger om at indsende dokumentation for de i gødningsregnskabet angivne informationer), og op mod 700 jordbrugere bliver udvalgt til en kontrol på bedriften, hvor det kontrolleres, om de angivne informationer er korrekte.

I 2006 blev der ved en lovændring til gødskningsloven givet hjemmel til at indhente oplysninger (herunder personoplysninger), der er nødvendige for at kontrollere overholdelsen af loven og regler, der er udstedt i medfør heraf, hos andre offentlige myndigheder. Som følge heraf anvendes der i den administrative kontrol i øget omfang oplysninger fra SKAT.

Indsatsen for at håndhæve miljøreguleringen af landbruget er blevet forstærket ved, at der siden støtteåret 2005 løbende er indført nye krydsoverensstemmelseskrav, som ved overtrædelse kan betyde en reduktion i udbetalingen af den direkte støtte (enkeltbetalingsstøtten). Der er i 2007 indført 60 nye krav til krydsoverensstemmelse. Med indførelsen af de nye krav, er alle krav, der er fastlagt i EU's bestemmelser om krydsoverensstemmelser, indført i Danmark. I 2007 er der i alt 113

krav inden for: Natur og miljø, Folke-, dyre- og plantesundhed, Dyrevelfærd, God landbrugs- og miljømæssig stand. De 113 krav omfatter ikke nye bestemmelser. Alle bestemmelser har været gældende i en årrække. Det nye ved krydsoverensstemmelse er, at den direkte støtte sættes ned, hvis landbrugeren ikke overholder de allerede gældende og kontrollerede regler.

Inden for områderne vedr. plantesundhed og god landbrugs- og miljømæssig stand er der en række krav, som har miljømæssig betydning. Inden for miljøområdet er der i alt 29 krav. Kravene skal blandt andet sikre overholdelse af reglerne om:

- Beskyttelse af grundvand, jord og undergrund mod forurening (krav 1.1)
- Anvendelse af udbringning af slam til jordbrugsformål (krav 1.2- 1.6)
- Opbevaring og udbringning af husdyrgødning m.m. (krav 1.7-1.15)
- Dyrkningsfri bræmme langs vandløb (krav 1.16)
- Udarbejdelse af gødningsregnskab (krav 1.17 – 1.22)
- Bevarelse af naturtyper, vilde dyr og planter (krav 1.23 og 1.28)
- Fredskov (krav 1.29)

I 2005 iværksatte Plantedirektoratet, som opfølgning på VMP III, et treårigt pilotprojekt om balance-regnskaber. Formålet med pilotprojektet er bl.a. at indhente erfaringer med at anvende balance-regnskaber som en eventuel alternativt regulerings- og kontrolmodel – og dermed alternativt styringsværktøj for jordbrugets næringsstofanvendelse.

I Pesticidplan 2004-2009 fra oktober 2003 er der som led i at opnå en nedsat behandlingshyppighed afsat midler til en fokuseret rådgivningsindsats på bedriftsniveau, således at den eksisterende viden bringes ud til landmændene.

I 2008 – og som forarbejde til evaluering af Pesticidplan 2004-2009 - iværksætter Miljøstyrelsen og Fødevareministeriet i samarbejde med erhvervet et projekt om udarbejdelse af grønt pesticidregnskab. Det er projektets formål at udvikle et internetværktøj til visning og sammenligning af pesticidforbrug på afgrøde- og bedriftsniveau med måltal og gennemsnitsforbrug på landsplan. Hensigten med et "grønt pesticidregnskab" er, at den enkelte landmand får et hurtigt overblik over de områder, hvor landmanden med fordel kunne sætte yderligere fokus.

Med den nye lov om miljøgodkendelse af husdyrbrug fra 2007 er der sket en 10-dobling af antallet af husdyrbrug, der er i forbindelse med udvidelser/ændringer skal have en samlet miljøgodkendelse af hele anlægget.

46. Forbedre overvågningen og evalueringen af landbrugets miljømæssige resultater

Svar:

I henhold til aftalen om VMP III af april 2004 skal der foretages en evaluering af VMP III i 2008 og 2011. Ved disse evalueringer skal fremdriften i de generelle reduktionsmål vurderes og behovet for yderligere indsats kan kortlægges. Derudover skal DMU og DJF årligt udarbejde statusopgørelser

den 1. december. Det første statusnotat blev udarbejdet i 2005, og det seneste blev offentliggjort i december 2007. Statusnotaterne indeholder bl.a. nøgletal for udviklingen i de gennemførte arealtiltag, husdyrholdets størrelse og produktion, handelsgødnings- og husdyrgødningsforbruget, samt kvælstof- og fosforbalancer. Statusnotaterne bliver oversendt til Folketinget.

Det nuværende nationale overvågningsprogram for natur og miljø (Novana) har til formål at

- opfylde forpligtelser i henhold til EU-lovgivningen, herunder vandramme- og habitatdirektivet,
- dokumentere effekterne af vandmiljøplaner og anden landbrugsregulering samt
- opfylde forpligtelser i henhold til internationale konventioner og aftaler.

Overvågning indgår altså som en integreret del af flere miljøhandlingsplaner.

Det danske overvågningsprogram er behovsorienteret til at opfylde Danmarks overvågningsforpligtelser og behov. Det nuværende program udløber med udgangen af 2009, og Miljøministeriet har igangsat en revisionsproces, som skal opdatere programmet til opfylde nye overvågningsforpligtelser og behov.

De kommende vand- og naturplaner har til formål at målrette indsatsen til de regionale behov. Første generation af planerne skal ligge klar december 2009. Overvågningen af disse planer vil blive indarbejdet i den kommende revision af overvågningsprogrammet.

Forberedelsen af det reviderede program er startet i efteråret 2007, og det reviderede program forventes at starte januar 2010.

47. Fremskynde ratificeringen af internationale miljøaftaler som allerede er undertegnede (Annex III), i særdeleshed hvad angår havmiljøbeskyttelse

Svar:

Af de i Annex III listede konventioner, som var underskrevne, er følgende nu også ratificerede:

- Havretskonventionen, Montego Bay, 1982
- Århuskonventionen, Aarhus, 1998
- Protokol om tungmetaller, Aarhus 1998
- Protokol om Persistente Organiske Miljøgifte, Aarhus 1998

48. Overvåge implementeringen af tiltagene for at nedbringe kvælstofudledningen til havmiljøet nøje og at sikre, at Danmarks internationale forpligtelser desangående bliver opfyldt

Svar:

Der henvises til besvarelsen af spm. 146.

49. Overveje hvilke yderligere tiltag der er nødvendige for at opfylde målsætningen for reduktion af CO₂-emissionen i særlig grad på energi- og transportområdet

Svar:

Regeringen vedtog i 2003 "En omkostningseffektiv Klimastrategi", der udstikker retningslinjerne for Danmarks indsats for at opfylde Kyotoprotokollen, herunder nationale tiltag til begrænsning af drivhusgasudledninger samt køb af CDM- og JI kreditter.

Klimastrategien er senere blevet udmøntet i den Nationale Allokeringsplan fra 2007, hvor den danske klimaindsats for perioden 2008-12 blev fastlagt. Allokeringsplanen tog udgangspunkt i Klimastrategiens princip om omkostningseffektivitet, som betyder, at der udenfor det kvoteomfattede område skal identificeres og igangsættes initiativer, der forventes at have lavere omkostninger end den forventede kvotepris.

Senest har regeringen med en bred kreds af folketingets parter indgået energiaftalen den 21. februar 2008 – jf svar på anbefaling 16.

Regeringen vil som led i opfølgning af Infrastrukturkommissionens arbejde inden udgangen af 2008 fremlægge en ny investeringsplan for infrastrukturen. Heri prioriteres en væsentlig udbygning af en mere effektiv og moderne kollektiv transport med henblik på, at en større andel af fremtidens transport skal løftes af den kollektive trafik.

Ligeledes som opfølgning på Infrastrukturkommissionens arbejde har regeringen besluttet at udarbejde en strategi for reduktion af hele transportsektorens CO₂-udslip.

50. Revidere grundlaget for at korrigere data for CO₂-emissionen i forhold til variationer i energi, handel og klima for at sikre sammenlignelighed med de metoder, der anvendes i de øvrige OECD-lande og internationalt

Svar:

Danmark afrapporterer fortsat internationalt såvel ukorrigerede som korrigerede data for CO₂-emissionen i overensstemmelse retningslinjerne under Klimakonventionen, hvorved behovet for sammenlignelighed er tilgodeset. Danmark anerkender brugen af ukorrigerede data i forbindelse med Kyoto-aftalens budgetperioder, idet det bemærkes, at Danmark stadig hævder basisårsproblematikken.

51. Fortsætte med at spille en forbilledlig rolle på udviklings- og miljøbistandsområdet

Svar:

Der henvises til svar på spørgsmål 146.